

Jakost užitná

Spotřebitel chce, aby svoji potřebu potravin mohl uhradit *co nejpohodlněji*. Jako se samozřejmostí počítá s tím, že potraviny jsou zdravotně nezávadné, že dobře chutnají a že jsou pokud možno co nejlacinější. Zároveň spotřebitel chce, aby byly ve spotřebě co nejpohodlnější, tedy aby měly co nejvyšší užitnou hodnotu. Jde mu o to, aby se s potravinářskými výrobky co nejlépe manipulovalo, aby se rychle a spolehlivě připravily ke konzumu, aby velikost balení odpovídala spotřebě, aby potraviny byly přiměřeně trvanlivé.

- Pokud jde o **manipulovatelnost**, potraviny by měly být dobře transportovatelné (mléko v kartonech, nealkoholické nápoje v lehkých PET lahvích, pivo v plechovkách na cesty), obaly by měly být dobře přístupné (odtrhovací víčka, použití tub, opakovatelně uzavíratelné obaly na džusy) apod.
- **Pohotovost**, tedy rychlá úprava ke konzumu, je dána jednak vyšším stupněm dohotovenosti (hotové zmrazené pokrmy balené přímo do servírovacích podložek, instantní potraviny, předvařené výrobky, výrobky určené přímo pro ohřev v mikrovlnné troubě) či maximální průmyslovou úpravou **přímo pro konzum** (hotové směsi pro řadu moučníků či příloh typu kaší či knedlíků, dehydrované polévky, instantní polévky, plátkované sýry a krájený chléb, chlazené zeleninové saláty s průmyslově připravenými dresinky, hotové omáčky apod.). Tyto pohotové potraviny, nazývané v hantýrce *konvenience* (z anglického convenience foods) šetří čas, ale i energii při jejich přípravě.
- **Trvanlivost** je dána v některých případech změnou technologie balení (trvanlivé mléko) anebo přímo změnou technologie (pasterace piva, sušené kvasnice, rozšíření nabídky chlazených zeleninových salátů a zmrazených potravinářských výrobků apod.).

V poslední době spolu se zvýšeným zájmem o životní prostředí získávají na dobré pověsti i potravinářské podniky, které přizpůsobují svoji činnost i trvale udržitelnému rozvoji, tedy nechají se certifikovat na *šetrnost k životnímu prostředí*. Je to spíše užitná hodnota dána chováním výrobce a následně oceněna jeho zákazníky než hodnotovým ukazatelem, což se projevuje výrazným posílením konkurenceschopnosti výrobce, zejména v zemích EU. Do této kategorie patří i výrobky zabalené do degradovatelných obalů vyrobených z obnovitelných surovin, většinou na bázi škrobu a jeho derivátů.

Odkazy

Související články

- Základní pohled na jakost potravin
- Jakost hygienická
- Jakost nutriční
- Jakost senzorická
- Jakost technologická
- Jakost informační

Zdroj

- PERLÍN, Ctibor. *Základní pohled na jakost potravin* [online]. [cit. 2012-03-09]. <<https://el.lf1.cuni.cz/p78987867/>>.